

Geacht College, Betreft schriftelijke vragen conform Art. 44 van het Reglement van Orde van statenleden Wouter Versluijs, Inez Flameling, Ger van Unen en Lizo Koppejan m.b.t. de zorgen omtrent de Russische schaduwvloot in de Westerschelde.

Inleiding:

Naar aanleiding van recente observaties op Marinetraffic.com, waarbij in korte termijn ruwe aardolie tankers en vele olie/chemicaliëntankers bij bunkerplaats Everingen onder een 'flag of convenience' zijn waargenomen, gecombineerd met feit dat NRC vorig jaar aandacht heeft gevraagd voor problemen met de Russische schaduwvloot in Zeeuwse wateren, hebben wij de onderstaande vragen. De situatie met de Russische schaduwvloot rondom/in Zeeuwse wateren en specifiek de ankerplaats Everingen lijkt niet veranderd en dat vraagt om extra inzet van betrokken overheden en partners om een mogelijke milieuramp in de Westerschelde te voorkomen.

Vragen:

1. In de eerdere beantwoording op onze vragen van 17 maart 2024 gaven GS aan dat signalen van onveilige schepen aanleiding kunnen zijn voor ILT om aanvullend toezicht toe te passen, buiten de standaardprocedures. Nu blijkt dat er nog steeds verdachte tankers zijn waargenomen voor de kust van Zeeland, willen wij weten: Hebben GS sindsdien contact gelegd met ILT met het verzoek tot (structureel) extra toezicht op de ankerplaats Everingen? Zo ja, met welk resultaat? In juli 2024 heeft ILT twee schepen verboden om de Westerschelde in te varen, is dit sindsdien vaker gebeurd?
2. Uit recente berichtgeving (o.a. via NU.nl) blijkt dat sancties tegen Russische olie regelmatig op slimme wijze worden ontdoken en dat handhavende instanties zoals de douane en de kustwacht hierin niet altijd bevoegd of actief zijn. Zijn GS bereid deze kwestie aan te kaarten bij het Strategisch Kenniscentrum Ondermijning (SKO), met het verzoek dit fenomeen nader te onderzoeken in het licht van ondermijnende criminaliteit?

3. In de beantwoording op onze vorige vragen gaven GS aan dat men contact zou leggen met de Vlaams-Nederlandse Nautische Autoriteit. Heeft dit contact inmiddels plaatsgevonden? Zo ja, wat waren de uitkomsten en zijn er concrete afspraken gemaakt om deze problematiek (gezamenlijk) aan te pakken?

4. In de eerdere antwoorden op onze artikel 44 vragen wordt gewezen op de beperkte bevoegdheden van GS en North Sea Port. Tegelijkertijd blijkt dat de situatie bij Everingen zich herhaaldelijk voordoet en dat onze zorgen blijven bestaan. Zien GS mogelijkheden om, binnen hun invloedssfeer, aanvullende stappen te zetten, bijvoorbeeld door het organiseren van een bestuurlijk overleg met ILT, NSP, Rijkswaterstaat, de douane en de VRZ, om te komen tot een gezamenlijke aanpak?

5. Zijn GS op de hoogte dat één van de "flags of convenience" die vaak in verband wordt gebracht met de Russische schaduwvloot en waarvan schepen in Zeeuwse wateren varen, de Maltese vlag is? Delen GS onze constatering dat het opmerkelijk is dat een E.U. land het risico op een milieuramp in Zeeland vergroot? Zo ja, welke stappen worden ondernomen richting ILT of op Europees niveau om deze lacune te dichten?

6. Zijn GS bereid in Den Haag opnieuw aandacht te vragen voor deze zaak en erop aan te dringen dat de uitvoering van de aangenomen motie van 20 maart in de Tweede Kamer met spoed wordt opgevolgd, bijvoorbeeld via een brief aan de betrokken ministers?

7. In het geval van een olieramp op of nabij de Westerschelde lopen meerdere waardevolle en beschermde natuurgebieden groot risico op ernstige schade, waaronder gebieden waarvoor de provincie Zeeland zelf verantwoordelijkheden draagt binnen het Natuurpakket Westerschelde, de Manteling van Walcheren en de Kop van Schouwen. Daarnaast heeft Rijkswaterstaat een belangrijke beheerrol in Natura2000-gebieden als de Westerschelde, de Vlake van de Raan en de Voordelta. Is GS daarnaast bereid om samen met RWS op te trekken richting het rijk om schepen uit de Russische schaduwvloot te weren?

8. Voor de Zeeuwse kust liggen meerdere strategisch vitale onderzeese infrastructuren, waaronder telecomkabels, oliepijpleidingen en elektriciteitskabels. In andere regio's, zoals de Oostzee, zijn verdachte schepen in verband gebracht met sabotage van dergelijke kabels. De aanwezigheid van ankerende of varende schepen met dubieuze vlaggen vormt daarom niet alleen een milieurisico, maar ook een risico voor nationale en Europese infrastructuur. Delen GS deze zorg, en zijn GS bereid deze dreiging te bespreken met het Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid? Zijn er concrete Zeeuwse of landelijke scenario's opgesteld voor het omgaan met sabotage van onderzeese infrastructuur en wat is hierin de rol van de provincie?

9. Vorige week werd duidelijk dat de VRZ gaat onderzoeken of Zeeland wel voldoende voorbereid is op een ongeval met riviercruiseschepen op de Westerschelde. Zij zien dit als een van de hoofdrisico's. Een ander incident vond plaats vorige maand bij een aanvaring op de Noordzee waarbij de Russische kapitein is gearresteerd op verdenking van dood door schuld en grove nalatigheid. Deze combinatie van factoren lijkt een extra groot risico te zijn, vooral tussen de monding van de Schelde en ankerplaats Everingen. Delen GS onze zorg en zijn ze bereid om dit bij de GNA en/of bij Rijkswaterstaat aan te kaarten?

Hoogachtend namens,

Wouter Versluijs, D66

Inez Flaming, PVDA-GL

Ger van Unen, SP

Lizo Koppejan, CU

Bibliografie

B, L. d. (2025, Maart 14). Opgehaald van VRT: vrt.be/vrtnws/nl/2025/03/14/kapitein/

Caprile, A., & Leclerc, G. (2024). *Russia's 'shadow fleet': Bringing the threat to light*. European Parliament.

DutchNews. (2024, Juli 17). *Inspectors step up checks on Russian oil tanker "shadow fleet"*. Opgehaald van dutchnews.nl/2024/07/inspectors-step-up-checks-on-russian-oil-tanker-shadow-fleet/?utm_source=chatgpt.com

Hettfleisch von Ehrenhelm, M. (2025, Januari 8). *Rusland gebruikt de schaduwvloot niet alleen om sancties te omzeilen*. Opgehaald van NU.nl: nu.nl/buitenland/6341665/rusland-gebruikt-de-schaduwvloot-niet-alleen-om-sancties-te-omzeilen.html

Russia's shadow fleet: a growing threat Alice Johnson (maandag 3 February 2025) ibanet.org/Russia-shadow-fleet-a-growing-threat